

31991L0226

23.4.1991

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 103/5

SMĚRNICE RADY

ze dne 27. března 1991

o sblížení právních předpisů členských států týkajících se systémů proti rozstříku u určitých kategorií motorových vozidel a jejich přípojných vozidel

(91/226/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 100a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,ve spolupráci s Evropským parlamentem ⁽²⁾,s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že je třeba přijmout opatření, jejichž cílem je postupně vytváření vnitřního trhu v období do 31. prosince 1992; že vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu;

vzhledem k tomu, že technické požadavky, které musí motorová vozidla podle vnitrostátních právních předpisů splňovat, se mimo jiné vztahují na systémy proti rozstříku u těchto vozidel;

vzhledem k tomu, že se tyto požadavky v jednotlivých členských státech liší; že je proto nutné, aby všechny členské státy zavedly stejné požadavky vedle nebo namísto svých stávajících právních předpisů, zejména aby bylo možné použít u všech typů vozidel postup EHS schvalování typu, který je předmětem směrnice Rady 70/156/EHS ze dne 6. února 1970 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se schvalování typu motorových vozidel a jejich přípojných vozidel ⁽⁴⁾, naposledy pozměněné směrnicí 87/403/EHS ⁽⁵⁾;

vzhledem k tomu, že pro zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je důležité, aby všechna těžká užitková motorová vozidla s určitou minimální konstrukční rychlostí byla vybavena účinnými systémy proti rozstříku vody;

vzhledem k tomu, že je žádoucí zavést jedinou zkoušku účinnosti systémů tohoto druhu namontovaných na různých typech vozidel, čímž by se výrazně zlepšila situace; že pro EHS schválení typu konstrukční části byly vzaty v úvahu dva druhy zařízení běžné na trhu, založené jednak na pohlcování energie a jednak na separaci vzduchu a vody; že bylo proto nutné

stanovit dvě různé zkoušky v závislosti na druhu schvalovaného zařízení;

vzhledem k tomu, že na základě probíhajících studií, výzkumu a zkoušek bude co nejdříve stanovena zkouška funkce na typech vozidel vybavených těmito zařízeními;

vzhledem k tomu, že členské státy by měly věnovat pozornost tomu, že k rozstříku dochází též v závislosti na vlastnostech povrchu vozovky, na vzorku běhounu pneumatiky a na rychlosti a aerodynamických vlastnostech vozidla;

vzhledem k tomu, že sblížení vnitrostátních právních předpisů pro motorová vozidla předpokládá, že členské státy budou vzájemně uznávat kontroly provedené kterýmkoli z nich podle společných požadavků,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. Členské státy udělí EHS schválení typu konstrukční části pro každý typ zařízení určeného k omezení rozstříku od pneumatik jedoucích vozidel (dále jen „zařízení proti rozstříku“), který splňuje požadavky na konstrukci a zkoušení uvedené v příloze II s ohledem na definice uvedené v příloze I.

2. Členský stát, který udělí EHS schválení typu konstrukční části, přijme nezbytná opatření, která v případě potřeby umožní ověřit shodu vyráběných zařízení se schváleným typem, podle potřeby ve spolupráci s příslušnými orgány ostatních členských států. K tomuto účelu členský stát použije požadavky přílohy IV.

Článek 2

Pro každý typ zařízení proti rozstříku, který schválí podle článku 1, přidělí členské státy výrobcovi nebo jeho pověřenému zástupci značku EHS schválení typu konstrukční části podle vzoru uvedeného v dodatku 3 k příloze II.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 203, 14.8.1990, s. 16.

⁽²⁾ Úř. věst. C 96, 17.4.1990, s. 92 a rozhodnutí ze dne 13. března 1991 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 62, 12.3.1990, s. 2.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 42, 23.2.1970, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 220, 8.8.1987, s. 44.

Členské státy přijmou veškerá vhodná opatření, aby zabránily použití značek, které by mohly vést k záměně zařízení proti rozstříku, jejichž typ byl schválen podle článku 1, s jinými zařízeními.

Článek 3

Členské státy nesmějí zakázat uvedení zařízení proti rozstříku na trh z důvodů týkajících se jejich konstrukce a funkce, jestliže jsou opatřena značkou EHS schválení typu konstrukční části.

Toto ustanovení však nebrání členskému státu, aby taková opatření přijal proti zařízením proti rozstříku, která jsou opatřena značkou EHS schválení typu konstrukční části, jestliže soustavně nevykazují shodu se schváleným typem.

O přijatých opatřeních dotýčný členský stát neprodleně uvědomí ostatní členské státy a Komisi a uvede důvody svého rozhodnutí. Rovněž se použije článek 5.

Neshodnost zařízení se schváleným typem ve smyslu prvního pododstavce nastane, pokud nejsou splněny požadavky přílohy II.

Článek 4

Příslušný orgán každého členského státu zašle do jednoho měsíce příslušným orgánům ostatních členských států kopie certifikátu EHS schválení typu konstrukční části pro každý typ zařízení proti rozstříku, pro který schválení typu udělil nebo odmítl udělit.

Článek 5

1. Pokud příslušný orgán členského státu, který udělil EHS schválení typu konstrukční části, zjistí, že se zařízení proti rozstříku opatřené prohlášením o shodě s určitým typem neshodují s typem, který dotýčný členský stát schválil, přijme nezbytná opatření, aby byla znovu zajištěna shodnost vyráběných zařízení se schváleným typem. O přijatých opatřeních, která mohou vést až k odejmutí schválení typu konstrukční části, uvědomí tento orgán příslušné orgány ostatních členských států.

Stejná opatření tento orgán přijme, jestliže je o takové neshodnosti informován příslušnými orgány jiného členského státu.

2. Příslušné orgány členských států se do jednoho měsíce vzájemně informují o každém odejmutí EHS schválení typu konstrukční části s uvedením důvodů; za tím účelem si předávají

podepsanou a datovanou kopii certifikátu schválení typu konstrukční části, označenou velkými písmeny slovy „EHS SCHVÁLENÍ TYPU KONSTRUKČNÍ ČÁSTI ODEJMUTO“.

3. Pokud členský stát, který udělil EHS schválení typu konstrukční části, popírá závadu ve shodnosti, o které byl uvědoměn, usilují dotýčné členské státy o urovnání sporu. Průběžně o tom informují Komisi. V případě potřeby uskuteční Komise vhodná jednání s cílem dosáhnout urovnání sporu.

Článek 6

Veškerá rozhodnutí o odmítnutí nebo odejmutí EHS schválení typu konstrukční části pro zařízení proti rozstříku nebo o zákazu jeho uvedení na trh nebo jeho užívání, učiněná na základě předpisů přijatých k provedení této směrnice, musí být podrobně odůvodněna. Rozhodnutí se oznamuje dotčené osobě s uvedením možnosti podat opravné prostředky, které jsou jí podle platných právních předpisů členských států k dispozici, a o lhůtách pro jejich podání.

Článek 7

Pro účely této směrnice se „vozidlem“ rozumí každé motorové vozidlo kategorie N a přípojné vozidlo kategorie O definované v příloze I směrnice 70/156/EHS.

Článek 8

Členské státy nesmějí odmítnout udělit EHS schválení typu nebo vnitrostátní schválení typu pro určitý typ vozidla ani odmítnout nebo zakázat prodej, registraci, uvedení do provozu nebo používání vozidla z důvodů týkajících se zařízení proti rozstříku, jestliže jsou tato zařízení namontována v souladu s požadavky přílohy III a jestliže jsou zařízení proti rozstříku, jimiž je vozidlo vybaveno, opatřena značkou EHS schválení typu konstrukční části.

Článek 9

Změny nezbytné pro přizpůsobení požadavků příloh této směrnice technickému pokroku se přijímají postupem stanoveným v článku 13 směrnice 70/156/EHS.

Článek 10

1. Členské státy uvedou v účinnost předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 10. dubna 1992. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 11

Tato směrnice je určena členskými státním.

V Bruselu dne 27. března 1991.

3. Opatření přijatá členskými státy podle odstavce 1 musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí takový odkaz být učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Za Radu

předseda

R. GOEBBELS

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA I:	Definice
PŘÍLOHA II:	Požadavky týkající se EHS schválení typu konstrukční části pro zařízení proti rozstříku Dodatek 1 Zkoušky typu zařízení proti rozstříku s pohlcováním energie Dodatek 2 Zkoušky typu zařízení proti rozstříku se separátorem vzduchu a vody Dodatek 3 Vzor značky EHS schválení typu konstrukční části Dodatek 4 Vzor certifikátu EHS schválení typu konstrukční části
PŘÍLOHA III:	Požadavky týkající se EHS schválení typu vozidla z hlediska montáže systémů proti rozstříku Dodatek: Příloha k certifikátu EHS schválení typu pro typ vozidla z hlediska montáže systémů proti rozstříku
PŘÍLOHA IV:	Shodnost výroby Ukončení výroby
OBRÁZKY:	(obrázky 1 až 9)

PŘÍLOHA I

DEFINICE

Pro účely této směrnice:

1. *Systém proti rozstříku*

„Systémem proti rozstříku“ se rozumí systém určený k omezení rozprašování vody vrhané vzhůru pneumatikami jedoucího vozidla. Systém proti rozstříku mohou podle okolností tvořit blatníky, zástěrky a boční kryty vybavené zařízením proti rozstříku.

2. *Blatník*

„Blatníkem“ se rozumí tuhá nebo polotuhá konstrukční část určená k zachycování vody vrhané vzhůru otáčejícími se pneumatikami a k jejímu usměrňování k zemi. Blatníky mohou být zcela nebo částečně nedílnou součástí karoserie vozidla nebo jiných částí vozidla, jako je plošina pro náklad apod.

3. *Zástěrka*

„Zástěrkou“ se rozumí pružná konstrukční část upevněná svisle za kolem na spodní části podvozku nebo plošiny pro náklad nebo na blatníku.

Zástěrka musí též snižovat nebezpečí, které pro ostatní uživatele pozemní komunikace představují malé předměty, zvláště drobný štěr, nabírané ze země pneumatikami a vrhané vzhůru nebo do stran.

4. *Zařízení proti rozstříku*

„Zařízením proti rozstříku“ se rozumí součást systému proti rozstříku, kterou může být:

4.1 *Separátor vzduch/voda*

Součást bočního krytu nebo zástěrky, která umožňuje průchod vzduchu a zároveň omezuje vystřikování rozprašené vody.

4.2 *Zařízení pohlcující energii*

Součást blatníku nebo bočního krytu nebo zástěrky, která pohlcuje energii vystřikované vody a tím omezuje rozstřík vodní mlhy.

5. *Vnější boční kryt*

„Vnějším bočním krytem“ se rozumí konstrukční část umístěná přibližně ve svislé rovině rovnoběžné s podélnou rovinou vozidla;

6. *Řízená kola*

„Řízenými koly“ se rozumějí kola ovládaná systémem řízení vozidla.

7. *Samořízená náprava*

„Samořízenou nápravou“ se rozumí náprava otočná okolo středu tak, že může opisovat vodorovný oblouk. Pro účely této směrnice se samořízená náprava „otočného“ typu pokládá za nápravu s řízenými koly.

8. *Samořízená kola*

„Samořízenými koly“ se rozumějí kola, která nejsou ovládána systémem řízení vozidla a která mohou rejdivat v úhlu do 20° působením tření vyvozovaného vozovkou.

9. *Zdvíhatelná náprava*

„Zdvíhatelnou nápravou“ se rozumí náprava, která může být při běžném používání vozidla zdvižena nad vozovku.

10. *Nenaložené vozidlo*

„Nenaloženým vozidlem“ se rozumí vozidlo s karoserií (nebo s jednou nebo několika reprezentativními součástmi), popřípadě s chladicí kapalinou, mazivou, palivem, nářadím, náhradním kolem a řidičem předpokládané hmotnosti 75 kg.

11. *Styková plocha pneumatiky*

„Stykovou plochou pneumatiky“ se rozumí část pneumatiky, která je ve styku s povrchem vozovky a zajišťuje přenos síly ve styku.

12. *Typ zařízení proti rozstříku*

„Typem zařízení proti rozstříku“ se rozumějí zařízení, která která se neliší v těchto zásadních hlediscích:

- fyzikální princip snížení rozstříku (např.: pohlcování energie vody, separace vzduch/voda atd.),
 - materiály,
 - tvar,
 - rozměry (v míře, v jaké mohou ovlivňovat chování materiálu).
-

PŘÍLOHA II

POŽADAVKY TÝKAJÍCÍ SE EHS SCHVÁLENÍ TYPU KONSTRUKČNÍ ČÁSTI PRO ZAŘÍZENÍ PROTI ROZSTŘIKU**0. Obecná ustanovení**

- 0.1 Zařízení proti rozstříku musí být konstruována tak, aby správně fungovala při běžném použití na mokřých vozovkách. Kromě toho nesmějí mít žádnou konstrukční nebo výrobní vadu, která by ovlivňovala jejich správnou funkci nebo vlastnosti.

1. Zkoušky

- 1.1 V závislosti na svém fyzikálním principu funkce se zařízení proti rozstříku podrobují příslušným zkouškám popsaným v dodatcích 1 a 2, přičemž výsledky zkoušek musí odpovídat požadavkům podle bodu 4 uvedených dodatků.

2. Žádost o EHS schválení typu konstrukční části

- 2.1 Žádost o EHS schválení typu konstrukční části pro typ zařízení proti rozstříku podává výrobce nebo jeho pověřený zástupce.
- 2.2 U každého typu musí být k žádosti přiloženy tyto dokumenty ve trojím vyhotovení, údaje a materiály:
- 2.2.1 Technický popis zařízení proti rozstříku uvádějící jeho fyzikální princip funkce a příslušnou zkoušku, které musí být podrobeno, včetně použitých materiálů, a jeden nebo několik dostatečně podrobných výkresů ve vhodném měřítku, aby umožňovaly identifikaci podrobností.
- 2.2.2 Čtyři vzorky: z toho tři pro zkoušky a čtvrtý k uložení v laboratoři pro případné pozdější ověření. Zkušebna si může vyžádat další vzorky.
- 2.3 **Označení**
Každý vzorek musí být čitelně a nesmazatelně označen výrobní značkou nebo obchodním názvem a označením typu, přičemž musí být na něm ponecháno dostatek místa pro značku EHS schválení typu konstrukční části.

3. EHS schválení typu konstrukční části

- 3.0 Před zahájením postupu pro udělení EHS schválení typu konstrukční části je příslušný orgán povinen ověřit, zda má výrobce účinné systémy kontroly shodnosti výroby.
- 3.1 EHS schválení typu konstrukční části pro typ zařízení proti rozstříku se udělí, jestliže vzorky, které představují schvalovaný typ zařízení, vyhoví při odpovídajících zkouškách popsaných v dodatcích 1 a 2.
- 3.2 Každému typu zařízení proti rozstříku, kterému bylo uděleno EHS schválení typu konstrukční části, se přidělí číslo schválení typu konstrukční části.
- 3.3 Každé zařízení proti rozstříku, které je shodné s typem schváleným podle této směrnice, musí být opatřeno značkou EHS schválení typu konstrukční části, která musí být k němu připevněna tak, aby byla nesmazatelná a snadno čitelná, i když je zařízení namontováno na vozidle.
- 3.4 Značku EHS schválení typu konstrukční části (jejíž vzor je uveden v dodatku 3 k této příloze) tvoří:
- 3.4.1 obdélník, ve kterém je vepsáno malé písmeno **e** a rozlišovací písmeno (písmena) nebo číslo členského státu, který udělil EHS schválení typu konstrukční části:
1 pro Německo, 2 pro Francii, 3 pro Itálii, 4 pro Nizozemsko, 6 pro Belgie, 9 pro Španělsko, 11 pro Spojené království, 13 pro Lucembursko, 18 pro Dánsko, 21 pro Portugalsko, EL pro Řecko a IRL pro Irsko;
- 3.4.2 z čísla EHS schválení typu konstrukční části (odpovídajícího číslu certifikátu EHS schválení typu konstrukční části, jehož vzor je uveden v dodatku 4 k této příloze), které musí být umístěno v blízkosti obdélníku buď pod písmenem **e**, nebo vlevo nebo vpravo od něj. Číslice čísla schválení typu konstrukční části musí být umístěny na stejné straně písmena **e** a uspořádány stejným směrem. Používání římských číslic u čísla schválení typu konstrukční části je vyloučeno, aby nedošlo k záměně s jinými značkami;
- 3.4.3 z písmene **A** nebo písmene **S** – podle toho, jde-li o typ zařízení s pohlcováním energie (**A**) nebo se separátorem vzduchu a vody (**S**) – umístěného kdekoli blízko nad obdélníkem.

Dodatek 1

Zkoušky typu zařízení proti rozstříku s pohlcováním energie1. *Princip*

Účelem zkoušky je kvantitativně stanovit schopnost zařízení zadržet vodu stříkanou proti němu z řady trysek. Zkušební sestava má reprodukovat podmínky, pokud se týká objemu a rychlosti vody vrhané vzhůru z vozovky vzorkem pneumatiky, za kterých zařízení funguje, je-li namontováno na vozidle.

2. *Zařízení*

Zkušební sestava je znázorněna na obrázku 8. Zkoušky se provádějí v prostředí s klidným ovzduším.

3. *Postup*

- 3.1 Vzorek zkoušeného zařízení široký ($500 + 0/- 5$) mm a dlouhý 750 mm se upevní na svislý rám zkušebního zařízení, přičemž se ověří, zda je vzorek správně umístěn vůči okrajům jímky a zda žádná překážka nemůže vodu před jejím nárazem nebo po nárazu odchýlit.
- 3.2 Průtok se nastaví na $(0,675 \pm 0,01)$ l/s a na vzorovné vzdálenosti (500 ± 2) mm nastříká nejméně 90 litrů (obrázek 8).
- 3.3 Voda se nechá skapat ze vzorku do jímky a vypočítá se (v procentech) rozdíl mezi množstvím jímané a nastříkané vody.
- 3.4 Zkouška se pětikrát opakuje a vypočítá se (v procentech) průměrné množství jímané vody.

4. *Výsledky*

- 4.1 Vypočtené průměrné procento jímané vody v průběhu pěti zkoušek nesmí být menší než 70 % množství vody nastříkaného na zařízení.
- 4.2 Jestliže se největší a nejmenší množství jímané vody liší od průměrného množství o více než 5 %, zkouška je neplatná a musí se opakovat.
Jestliže i při této druhé zkoušce se největší a nejmenší množství jímané vody liší od průměrného množství o více než 5 % nebo jestliže nižší hodnota nespĺňuje požadavky podle bodu 4.1, schválení typu konstrukční části se odmítne.
- 4.3 Jsou-li získané výsledky ovlivněny svislou polohou zařízení, postup podle bodů 3.1 a 3.4 se opakuje v polohách, ve kterých se dosahuje největšího a nejmenšího množství jímané vody; požadavky podle bodu 4.2 přitom zůstávají použitelné.
Požadavky podle bodu 4.1 zůstávají použitelné za účelem získání výsledků každé zkoušky.

Dodatek 2

Zkoušky typu zařízení proti rozstříku se separátorem vzduchu a vody1. *Princip*

Účelem zkoušky je stanovit účinnost porézního materiálu určeného k zadržování vody stříkané tlakovým rozprašovačem vzduchu/vody.

Zařízení použité ke zkoušce musí simulovat podmínky, kterým by byl materiál vystaven, pokud se týká objemu a rychlosti vodní mlhy vytvářené pneumatikami, kdyby byl upevněn na vozidle.

2. *Zařízení*

2.1 Zkušební sestava je znázorněna na obrázku 9.

3. *Postup*

3.1 Vzorek velikosti (305 × 100) mm se upevní svisle na zkušební zařízení, přičemž se ověří, zda mezi vzorkem a horní zakřivenou deskou není mezera a zda je jímka ve správné poloze. Rozprašovací nádrž se přesně naplní jedním litrem vody a umístí do polohy znázorněné na obrázku.

3.2 Rozprašovač se seřídí takto:

tlak (v rozprašovači): 5 bar + 10 %/-0 %,

průtok: 1 l/(min ± 5 s),

rozprašování: kruhové, zhruba 50 mm v průměru a 200 mm od vzorku, tryska průměru 5 mm.

3.3 Rozprašuje se do okamžiku, kdy přestane vystupovat vodní mlha, a změří se čas. Voda se nechá stékat ze vzorku do jímky po dobu 60 sekund a změří se objem jímané vody. Změří se množství vody, která zůstala v nádrži rozprašovače. Vypočítá se objemové procento jímané vody ve vztahu k objemu rozprašené vody.

3.4 Zkouška se pětkrát opakuje a vypočítá se (v procentech) průměrné množství jímané vody. Před každou zkouškou se ověří, zda jsou jímka, rozprašovač a měrná nádoba suché.

3.5 Během zkoušky musí být okolní teplota (21 ± 3) °C.

4. *Výsledky*

4.1 Vypočtené průměrné procento jímané vody na konci pěti zkoušek nesmí být menší než 85 % množství vody rozprašené na zařízení.

4.2 Jestliže se největší a nejmenší množství jímané vody liší od průměrného množství o více než 5 %, zkouška je neplatná a musí se opakovat.

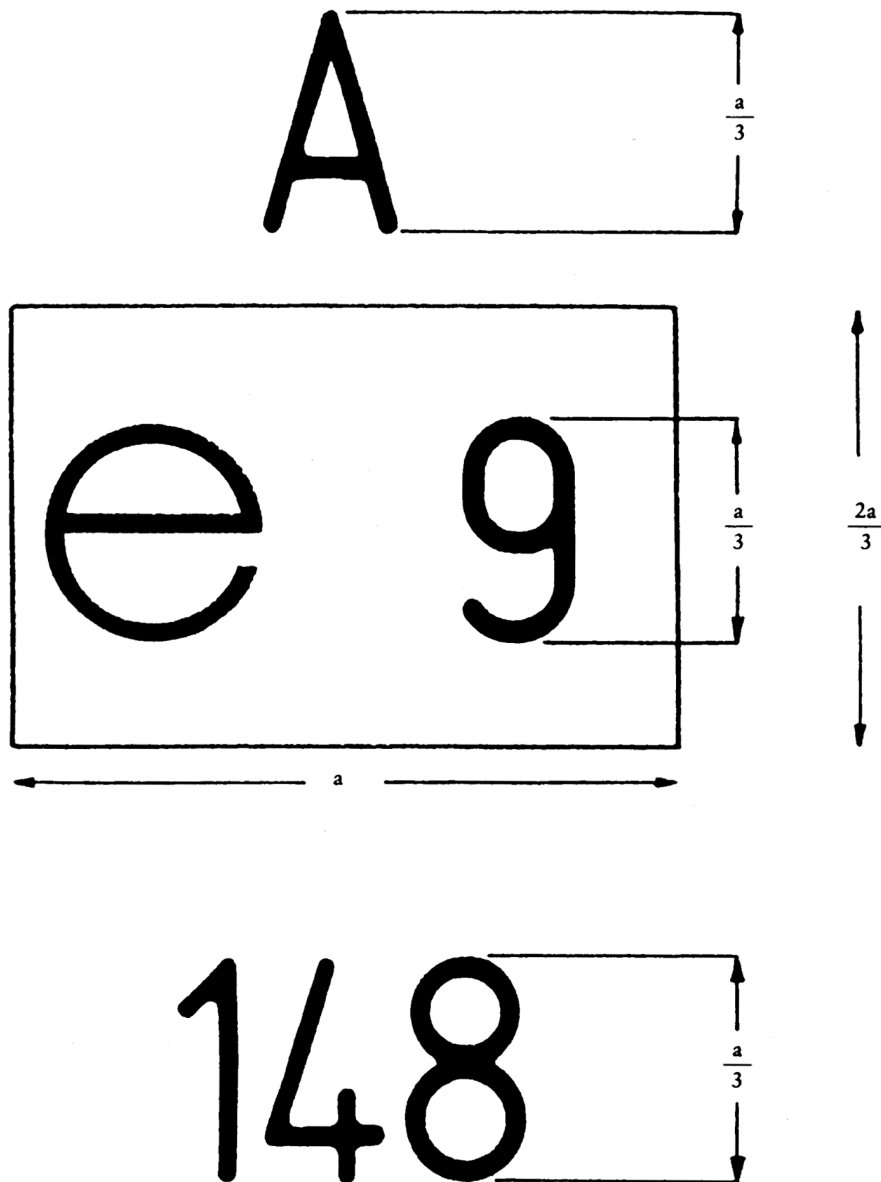
Jestliže i při této druhé zkoušce se největší a nejmenší množství jímané vody liší od průměrného množství o více než 5 % nebo jestliže nižší hodnota nesplňuje požadavky podle bodu 4.1, schválení typu konstrukční části se odmítne.

4.3 Jsou-li získané výsledky ovlivněny svislou polohou zařízení, postup podle bodů 3.1 a 3.4 se opakuje v polohách, ve kterých se dosahuje největšího a nejmenšího množství jímané vody; požadavky podle bodu 4.2 přitom zůstávají použitelné.

Požadavky podle bodu 4.1 zůstávají použitelné za účelem získání výsledků každé zkoušky.

Dodatek 3

Vzor značky EHS schválení typu konstrukční části

 $a \geq 12 \text{ mm}$ 

Zařízení proti rozstříku opatřené touto značkou EHS schválení typu konstrukční části je typ zařízení s pohlcováním energie (A), které bylo schváleno ve Španělsku (e9) pod číslem 148.

Čísla jsou uvedena pouze jako příklad.

Dodatek 4

VZOR CERTIFIKÁTU EHS SCHVÁLENÍ TYPU KONSTRUKČNÍ ČÁSTI

[Maximální formát: A4 (210 × 197 mm)]

e ...

Název správního orgánu

Sdělení týkající se udělení, odmítnutí, odejmutí nebo rozšíření EHS schválení typu konstrukční části pro typ zařízení proti rozstříku

EHS schválení typu konstrukční části č.: Rozšíření č.:

1. Výrobní značka zařízení:
2. Typ a obchodní název (názvy) zařízení:
3. Princip funkce zařízení: pohlcování energie – separátor vzduch/voda (*):
4. Jméno a adresa výrobce:
5. Jméno a adresa případného zástupce výrobce:
6. Vlastnosti zařízení proti rozstříku (stručný popis, výrobní značka nebo název, číslo/čísla):
7. Datum předání zařízení k EHS schválení typu konstrukční části:
8. Technická zkušebna provádějící zkoušky pro schválení typu konstrukční části:
9. Datum a číslo protokolu vydaného touto zkušebnou:
10. Datum udělení/odmítnutí/odejmutí/rozšíření (*) EHS schválení typu konstrukční části
11. (Případný) důvod (důvody) rozšíření EHS schválení typu konstrukční části:
12. Místo:
13. Datum:
14. Podpis:
15. Přílohy: dokumentace EHS schválení typu konstrukční části (se seznamem dokumentů) uložená u schvalovacího orgánu; kopii části nebo všech dokumentů lze obdržet na požádání.
16. Případné poznámky:

(*) Nehodící se škrtněte.

PŘÍLOHA III

POŽADAVKY TÝKAJÍCÍ SE EHS SCHVÁLENÍ TYPU VOZIDLA Z HLEDISKA MONTÁŽE SYSTÉMŮ PROTI ROZSTŘIKU

OBLAST PŮSOBNOSTI

- 0.1 Všechna vozidla kategorie N₂ maximální hmotnosti větší než 7,5 t a všechna vozidla kategorií N₃, O₃ a O₄ musí být vyráběna se zařízením proti rozstříku nebo jím musí být vybavena tak, aby splňovala následující požadavky.
- 0.2 Výše stanovené požadavky pro zařízení proti rozstříku definovaná v bodě 4 přílohy I nejsou závazné pro vozidla v uspořádání podvozek/kabína, vozidla bez karoserie, terénní vozidla podle definice ve směrnici 70/156/EHS nebo pro vozidla, u nichž přítomnost zařízení proti rozstříku je neslučitelná s jejich použitím. Pokud však jsou tato zařízení na tato vozidla montována, musí splňovat požadavky této směrnice.

ŽÁDOST O EHS SCHVÁLENÍ TYPU

- 1.1 Žádost o EHS schválení typu vozidla z hlediska vybavení systémy proti rozstříku podává výrobce vozidla nebo jeho pověřený zástupce.
- 1.2 K žádosti musí být přiloženy tyto dokumenty ve trojím vyhotovení a údaje:
- 1.2.1 technický popis systému proti rozstříku a jeden nebo více dostatečně podrobných výkresů v měřítku, které umožňuje identifikaci.
- 1.3 Technické zkušební provádějící zkoušky pro schválení typu se předloží vozidlo, které je představitelem typu, jenž má být schválen, opatřené svým systémem proti rozstříku.

EHS SCHVÁLENÍ TYPU

2. K certifikátu EHS schválení typu se přiloží certifikát podle vzoru uvedeného v dodatku.

OBECNÉ POŽADAVKY

3. **Nápravy**3.1 *Zdvíhatelné nápravy*

Je-li vozidlo vybaveno jednou nebo několika zdvíhatelnými nápravami, musí systém proti rozstříku v době, kdy je tato náprava spuštěna, krýt všechna kola, a pokud je tato náprava zdvížena, musí krýt kola, která jsou ve styku s vozovkou.

3.2 *Samořízené nápravy*

Je-li vozidlo vybaveno samořízenou nápravou, musí systém proti rozstříku splňovat požadavky vztahující se na neřízená kola, pokud je namontován na otočné části. Jestliže není na této části namontován, musí splňovat požadavky, které se vztahují na řízená kola.

4. **Poloha vnějšího krytu**

- 4.1 U neřízených kol nesmí být vzdálenost *c* mezi podélnou rovinou tečnou k vnějšímu boku pneumatiky – mimo deformaci pneumatiky u vozovky – a vnitřním okrajem bočního krytu větší než 75 mm, kromě případu, kdy poloměr vnitřního okraje bočního krytu podle definice v bodech 7.2, 8.2 a 9.2 je menší než 1,0 R; v takovém případě nesmí být vzdálenost *c* větší než 100 mm (obrázek 1).

- 4.2 U řízených kol a samořízených kol nesmí být vzdálenost *c* větší než 100 mm.

5. Stav vozidla

Při ověřování, zda je dodržena tato směrnice, musí být vozidlo v tomto stavu:

- a) musí být nenaložené s koly v poloze pro jízdu v přímém směru,
- b) v případě návěsů musí být ložné plochy vodorovné,
- c) pneumatiky musí být nahuštěny na běžný tlak.

6. Systémy proti rozstříku

- 6.1 Systémy proti rozstříku musí splňovat požadavky bodu 7 nebo bodu 9.
- 6.2 Systém proti rozstříku pro neřízená nebo samořízená kola, která jsou kryta podlahou karoserie nebo spodní částí ložné plošiny, musí splňovat buď požadavky bodu 7 nebo bodu 9, nebo požadavky bodu 8.

ZVLÁŠTNÍ POŽADAVKY

7. Požadavky týkající se systémů proti rozstříku s pohlcováním energie u náprav s řízenými nebo samořízenými nebo neřízenými koly

7.1 Blatníky

- 7.1.1 Blatníky musí kryt prostor, který se nachází bezprostředně nad, před a za pneumatikou (pneumatikami), tímto způsobem:

- a) u jednotlivých nebo vícenásobných náprav, u nichž je vzdálenost d (obrázek 4) mezi pneumatikami sousedních náprav větší než 300 mm, musí přední okraj C (obrázek 2) sahát dopředu k čáře O–Z, přičemž úhel Θ nad vodorovnou rovinou je u řízených nebo samořízených náprav nejvýše 30° a u náprav s neřízenými koly nejvýše 20°.

Zadní okraj (obrázek 2) musí sahát dolů tak, aby nebyl výše než 100 mm nad vodorovnou čarou procházející středem kola;

- b) u vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost d mezi pneumatikami sousedních náprav není větší než 300 mm, musí být blatník proveden podle obrázku 4a;
- c) celková šířka blatníku q (obrázek 1) musí přinejmenším postačovat ke krytí celé šířky pneumatiky b nebo celé šířky dvou pneumatik t u zdvojených kol, přičemž se berou v úvahu krajní případy kombinace pneumatika/kolo uvedené výrobcem. Rozměry b a t se měří ve výši náboje kola, přičemž se neberou v úvahu označení, žebra, ochranné pásy atd. na bočních stěnách pneumatiky.

- 7.1.2 Přední strana zadní části blatníku musí být opatřena zařízením proti rozstříku, které splňuje požadavky stanovené v dodatku 1 k příloze II. Toto zařízení musí kryt vnitřní stranu blatníku do výšky určené přímkou vycházející ze středu kola a svírající s vodorovnou rovinou úhel nejméně 30° (obrázek 3).

- 7.1.3 Jsou-li blatníky zhotoveny z více částí, nesmějí v nich být otvory umožňující rozstřík z jedoucího vozidla.

7.2 Vnější boční kryty

- 7.2.1 U jednotlivých nebo vícenásobných náprav, u nichž je vzdálenost d mezi pneumatikami sousedních náprav větší než 300 mm, se spodní okraj vnějšího bočního krytu nesmí nacházet ve vzdálenosti větší, než jsou následující vzdálenosti a poloměry měřené od středu kola (obrázek 2).

- | | | |
|---|---|-------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> a) Nápravy s řízenými koly nebo samořízenými koly: <ul style="list-style-type: none"> od předního okraje (směrem k předku vozidla)
(bod C při úhlu 30°) k zadnímu okraji (směrem k zádi vozidla)
(bod A ve vzdálenosti 100 mm) | } | $R_v \leq 1,5 R$ |
| <ul style="list-style-type: none"> b) Nápravy s neřízenými koly: <ul style="list-style-type: none"> od předního okraje (bod C při úhlu 20°) k zadnímu okraji (bod A ve vzdálenosti 100 mm) | } | $R_v \leq 1,25 R$ |

kde R je poloměr pneumatiky namontované na vozidle a R_v je radiální vzdálenost spodního okraje vnějšího bočního krytu.

- 7.2.2 U vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost d mezi pneumatikami sousedních náprav není větší než 300 mm, musí být vnější boční kryty, v prostoru mezi nápravami umístěny ve vzdálenostech stanovených v bodě 7.2.1 a musí sahat dolů tak, aby nebyly výše než 150 mm nad vodorovnou čarou procházející středem kol, nebo tak, aby vodorovná vzdálenost mezi jejich spodními okraji nebyla větší než 60 mm (obrázek 4a).
- 7.2.3 Hloubka vnějšího bočního krytu nesmí být menší než 45 mm ve všech bodech za svislou čarou procházející středem kola. Před touto čarou se může hloubka bočního krytu postupně zmenšovat.
- 7.2.4 Ve vnějších bočních krytech nebo mezi vnějšími bočními kryty a ostatními částmi blatníků nesmějí být otvory umožňující rozstřík z jedoucího vozidla.
- 7.3 *Zástěrky*
- 7.3.1 Šířka zástěrky musí splňovat požadavek týkající se rozměru q podle bodu 7.1.1 písm. c) kromě případu, kdy se zástěrka nachází uvnitř blatníků; v tom případě musí být její šířka přinejmenším rovna šířce pneumatiky.
- 7.3.2 Zástěrka musí být v podstatě svisle orientována.
- 7.3.3 Vzdálenost spodního okraje zástěrky nad vozovkou nesmí být větší než 200 mm (obrázek 3).
- U poslední nápravy, u níž radiální vzdálenost spodního okraje vnějších bočních krytů R , není větší než poloměr pneumatik namontovaných na kola této nápravy, se tato vzdálenost zvětšuje na 300 mm.
- 7.3.4 Zástěrka nesmí být od zadního okraje pneumatiky vzdálena ve vodorovném směru více než 300 mm.
- 7.3.5 U vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost d mezi pneumatikami sousedních náprav je menší než 250 mm, je možno opatřit zástěrkami pouze zadní kola. Je-li vzdálenost d mezi pneumatikami sousedních náprav 250 mm nebo větší (obrázek 4b), musí být zástěrka za každým kolem.
- 7.3.6 Účinkem síly 3 N na 100 mm šířky zástěrky, působící v bodě nacházejícím se 50 mm nad spodním okrajem zástěrky, se zástěrka nesmí ohnout dozadu o více než 100 mm.
- 7.3.7 Celá přední plocha části zástěrky požadovaných minimálních rozměrů musí být opatřena zařízením proti rozstříku, které splňuje požadavky stanovené v dodatku 1 k příloze II.
- 7.3.8 Mezi spodním okrajem blatníku a zástěrkami nesmějí být otvory umožňující rozstřík.
- 7.3.9 Jestliže zařízení proti rozstříku splňuje požadavky vztahující se na zástěrky (bod 7.3), žádná další zástěrka se nevyžaduje.
8. **Požadavky týkající se systémů proti rozstříku, které jsou opatřeny zařízením proti rozstříku s pohlcováním energie, u náprav s neřízenými nebo samořízenými koly (viz bod 6.2).**
- 8.1 *Blatníky*
- 8.1.1 Blatníky musí kryt prostor nacházející se bezprostředně nad pneumatikou (pneumatikami). Jejich přední a zadní okraje musí sahat přinejmenším k vodorovné rovině tečné k hornímu okraji pneumatiky (pneumatik) (obrázek 5). Zadní kraj však může být nahrazen zástěrkou; v tom případě musí zástěrka sahat k horní části blatníku (nebo rovnocenné součásti).
- 8.1.2 Celá vnitřní plocha zadní části blatníku musí být opatřena zařízením proti rozstříku, které splňuje požadavky stanovené v dodatku 1 k příloze II.
- 8.2 *Vnější boční kryty*
- 8.2.1 U jednotlivých nebo vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost mezi sousedními pneumatikami je nejméně 250 mm, musí vnější boční kryt kryt plochu sahající od spodní k horní části blatníku až po přímkou tvořenou tečnou k hornímu okraji pneumatiky (pneumatik) a ležící mezi svislou rovinou tvořenou tečnou k přední části pneumatiky a blatníkem nebo zástěrkou umístěnou za kolem nebo koly (obrázek 5b).
- U vícenásobných náprav musí být vnější boční kryt u každého kola.
- 8.2.2 Mezi vnějším bočním krytem a vnitřní částí blatníku nesmějí být otvory umožňující rozstřík.

- 8.2.3 Nejsou-li za každým kolem namontovány zástěrky (viz bod 7.3.5), musí být vnější boční kryt nepřerušovaný od vnějšího okraje zástěrky až po svislou rovinu tečnou ke krajnímu přednímu bodu pneumatiky první nápravy (obrázek 5a).
- 8.2.4 Celá vnitřní plocha vnějšího bočního krytu, jehož výška nesmí být menší než 100 mm, musí být opatřena zařízením proti rozstříku s pohlcováním energie, které splňuje požadavky přílohy II.
- 8.3 *Zástěrky*
- Zástěrky musí sahát ke spodní části blatníku a splňovat požadavky bodů 7.3.1 až 7.3.9.
9. **Požadavky týkající se systémů proti rozstříku, které jsou opatřeny zařízením proti rozstříku se separátorem vzduchu a vody, u náprav s řízenými a neřízenými koly**
- 9.1 *Blatníky*
- 9.1.1 Blatníky musí splňovat požadavky bodu 7.1.1 písm. c).
- 9.1.2 U jednotlivých nebo vícenásobných náprav, u nichž je vzdálenost mezi pneumatikami sousedních náprav větší než 300 mm, musí blatníky splňovat též požadavky bodu 7.1.1 písm. a).
- 9.1.3 U vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost mezi pneumatikami sousedních náprav není větší než 300 mm, musí blatníky rovněž odpovídat vzoru znázorněnému na obrázku 7.
- 9.2 *Vnější boční kryty*
- 9.2.1 Spodní okraje vnějších bočních krytů musí být opatřeny zařízením proti rozstříku založeným na separaci vzduchu a vody, které splňuje požadavky přílohy II.
- 9.2.2 U jednotlivých nebo vícenásobných náprav, u nichž je vzdálenost mezi pneumatikami sousedních náprav větší než 300 mm, musí mít spodní okraj zařízení proti rozstříku, které je upevněno na vnějším bočním krytu, následující maximální míry a poloměry měřené od středu kola (obrázky 6 a 7):
- | | | |
|--|---|-------------------|
| <p>a) Nápravy s řízenými koly nebo samořízenými koly:</p> <ul style="list-style-type: none"> od předního okraje (směrem k přídí vozidla) (bod C při úhlu 30°) k zadnímu okraji (směrem k zádí vozidla) (bod A ve vzdálenosti 100 mm) | } | $R_v \leq 1,05 R$ |
| <p>b) Nápravy s neřízenými koly:</p> <ul style="list-style-type: none"> od předního okraje (bod C při úhlu 20°). k zadnímu okraji (bod A ve vzdálenosti 100 mm) | } | $R_v \leq 1,00 R$ |
- kde R = je poloměr pneumatiky namontované na vozidle a
 R_v = je radiální vzdálenost od nejnižšího okraje vnějšího bočního krytu ke středu kola.
- 9.2.3 U vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost mezi pneumatikami sousedních náprav není větší než 300 mm, musí vnější boční kryty v prostorech mezi nápravami odpovídat provedení podle bodu 9.1.3 a musí sahát dolů tak, aby nebyly výše než 100 mm nad vodorovnou čarou procházející středy kol (obrázek 7).
- 9.2.4 Hloubka vnějšího bočního krytu nesmí být menší než 45 mm ve všech bodech za svislou čarou procházející středem kola. Před touto čarou se může hloubka bočního krytu postupně zmenšovat.
- 9.2.5 Ve vnějším bočním krytu nebo mezi vnějším bočním krytem a blatníky nesmějí být otvory umožňující rozstřík.
- 9.3 *Zástěrky*
- 9.3.1 Zástěrky musí:
- a) vyhovovat bodu 7.3 (obrázek 3) nebo
- b) vyhovovat bodům 7.3.1, 7.3.2, 7.3.5, 7.3.8 a 9.3.2 (obrázek 6).
- 9.3.2 Zástěrky podle bodu 9.3.1 písm. b) musí být přinejmenším podél celého okraje opatřeny zařízením proti rozstříku, které splňuje požadavky stanovené v dodatku 2 k příloze II.

- 9.3.2.1 Spodní okraj zařízení proti rozstříku nesmí být vzdálen od vozovky více než 200 mm.
 - 9.3.2.2 Zařízení proti rozstříku musí být nejméně 100 mm hluboké.
 - 9.3.2.3 Mimo spodní část, která je opatřena zařízením proti rozstříku, se zástěrka podle bodu 9.3.1 písm. b) účinkem síly 3 N na 100 mm šířky zástěrky, měřené v místě styku zástěrky se zařízením proti rozstříku v jeho pracovní poloze a působící ve vzdálenosti 50 mm nad spodním okrajem zástěrky, nesmí ohnout dozadu o více než 100 mm.
 - 9.3.3 Zástěrka nesmí být od zadního okraje pneumatiky vzdálena ve vodorovném směru více než 200 mm.
-

Dodatek

VZOR

[Maximální formát: A4 (210 × 297 mm)]

**PŘÍLOHA K CERTIFIKÁTU EHS SCHVÁLENÍ TYPU PRO TYP VOZIDLA Z HLEDISKA MONTÁŽE SYSTÉMŮ
PROTI ROZSTŘIKU**

(Čl. 4 odst. 2 a čl. 10 směrnice Rady 70/156/EHS ze dne 6. února 1970 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se schvalování typu motorových vozidel a jejich přípojných vozidel)

e ...

Název správního orgánu

EHS schválení typu č.: Rozšíření č.:

1. Výrobní nebo obchodní značka vozidla
2. Typ a obchodní název (názvy) vozidla:
3. Způsob označení typu, je-li na vozidle vyznačen:
- 3.1 Umístění tohoto označení:
4. Kategorie vozidla
5. Jméno a adresa výrobce:
6. Jméno a adresa případného zástupce výrobce:
7. Vlastnosti zařízení proti rozstříku (stručný popis, typ, výrobní značka nebo obchodní název, čísla schválení typu konstrukčních částí):
8. Datum předání vozidla k EHS schválení typu:
9. Technická zkušebna provádějící zkoušky pro EHS schválení typu:
10. Datum protokolu vydaného touto zkušebnou:
11. Číslo protokolu vydaného touto zkušebnou:
12. (Případný) Důvod (důvody) rozšíření EHS schválení typu:
13. EHS schválení typu z hlediska vybavení systémy proti rozstříku uděleno/odmítnuto ⁽¹⁾
14. Místo:
15. Datum:
16. Podpis:
17. Přílohy: dokumentace EHS schválení typu (se seznamem dokumentů) uložená u schvalovacího orgánu; kopii části nebo všech dokumentů lze obdržet na požádání.
18. Případné poznámky:

⁽¹⁾ Nehodící se škrtněte.

PŘÍLOHA IV

**SHODNOST VÝROBY
UKONČENÍ VÝROBY****1. Shodnost výroby**

- 1.1 Každé zařízení proti rozstříku opatřené značkou EHS schválení typu konstrukční části se musí shodovat s typem, který byl schválen. Orgán státní správy, který vydal značku EHS schválení typu, si ponechá jeden vzorek, který spolu s certifikátem EHS schválení typu konstrukční části může být použit ke stanovení, zda na trh dodávaná zařízení opatřená značkou EHS schválení typu konstrukční části splňují stanovené požadavky.
- 1.2 Typ zařízení je definován vzorem a dokumenty, které typ popisují, předloženými se žádostí o EHS schválení typu konstrukční části. Za zařízení náležející ke stejnému typu mohou být pokládána zařízení, jejichž vlastnosti jsou shodné s vlastnostmi vzorového zařízení a jejichž součásti se neliší od součástí vzorového zařízení, kromě variant, které neovlivňují vlastnosti podle této přílohy.
- 1.3 Výrobce zaručuje shodnost výroby typu, který byl schválen, běžnou kontrolou výroby.
Za tím účelem je výrobce povinen:
— buď mít k dispozici laboratoř, která je dostatečně vybavena pro provádění základních zkoušek, nebo
— zkoušky shodnosti výroby zadávat schválené laboratoři.
Výsledky zkoušek shodnosti výroby musí být k dispozici pro účely inspekce prováděné příslušnými orgány nejméně jednou ročně.
- 1.4 Příslušné orgány mohou též provádět namátkové kontroly výroby.
- 1.5 Shodnost výroby s typem zařízení, který byl schválen, se musí ověřovat za podmínek a v souladu s metodami podle přílohy II.
Výrobce je povinen předat orgánu, který udělil schválení typu konstrukční části, na jeho žádost typ zařízení, který byl schválen, za účelem zkoušky pro ověření shodnosti výroby.
- 1.6 Zařízení se pokládají za shodná, jestliže 9 z 10 náhodně vybraných vzorků splňuje požadavky podle bodu 4 dodatků 1 a 2 k příloze II.
- 1.7 Není-li podmínka podle bodu 1.6 splněna, musí být přezkoušeno dalších 10 náhodně vybraných vzorků.
Průměr ze všech měření musí být ve shodě s požadavky bodu 4 dodatků 1 a 2 k příloze II, přičemž žádné jednotlivé měření nesmí vykazat hodnotu menší než 95 % uvedené hodnoty.

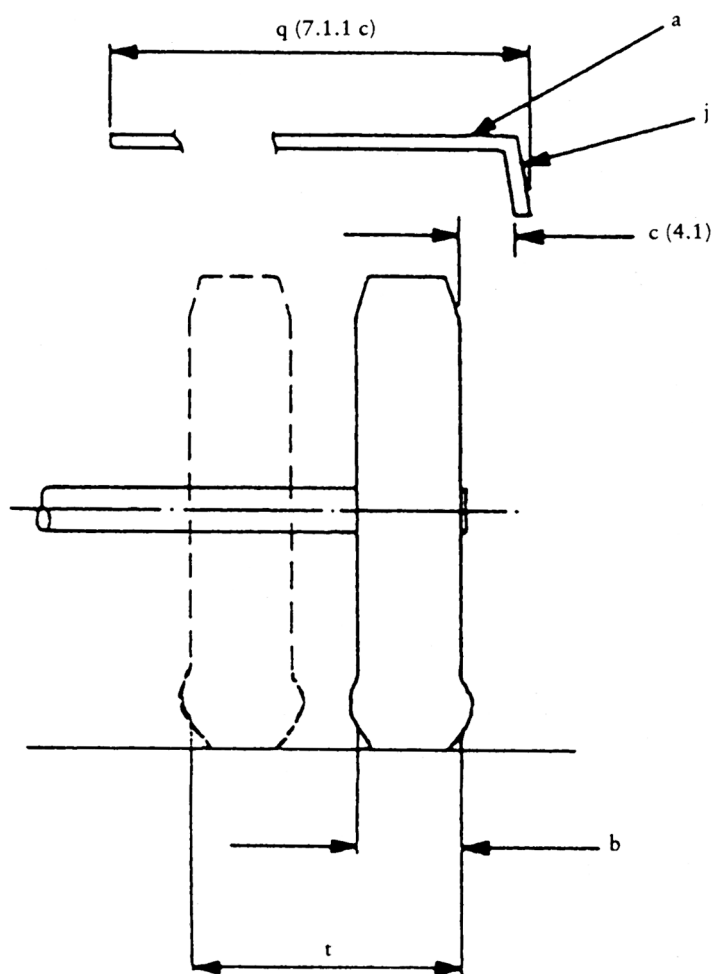
2. Ukončení výroby

Jestliže držitel EHS schválení typu konstrukční části výrobu ukončí, je povinen neprodleně uvědomit o této skutečnosti příslušné orgány.

OBRÁZKY

Obrázek 1

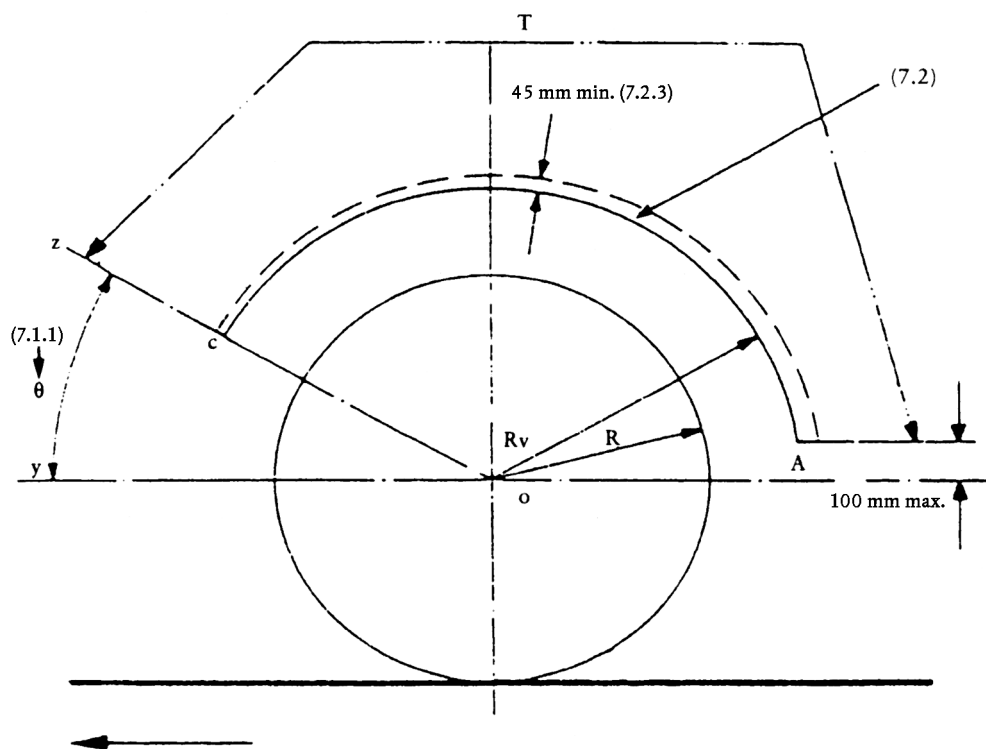
Šířka (q) blatníku (a) a poloha vnějšího bočního krytu (j)



Poznámka: Čísla v závorkách se vztahují k odpovídajícím bodům přílohy III.

Obrázek 2

Rozměry blatníku a vnějšího bočního krytu

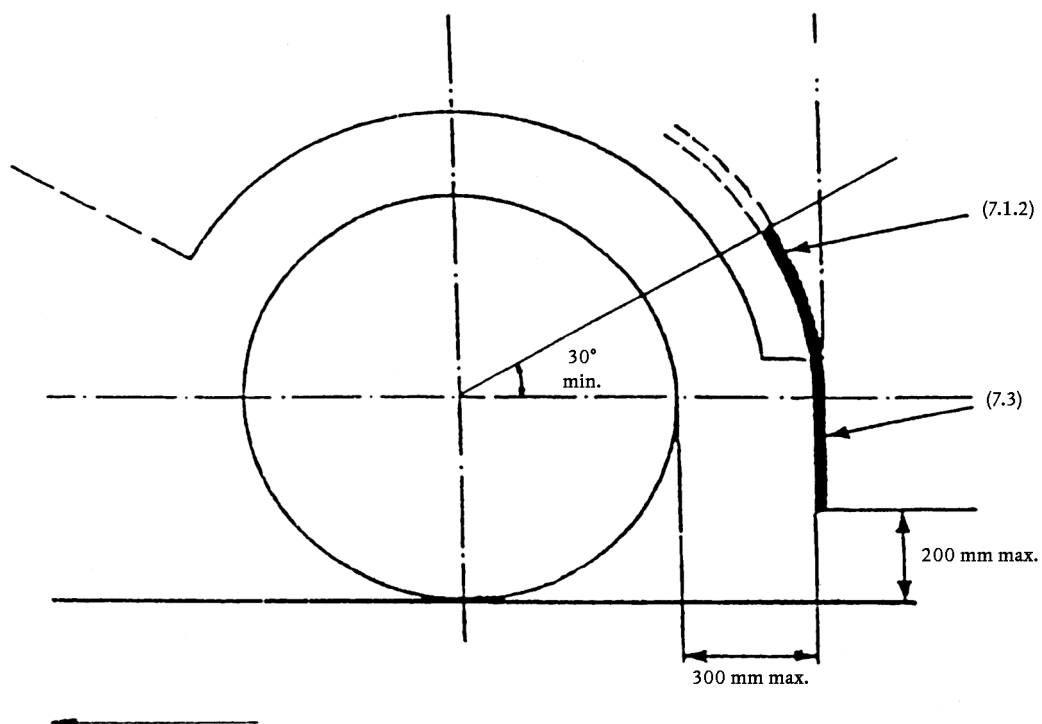


Poznámka: 1. Čísla v závorkách se vztahují k odpovídajícím bodům přílohy III.

2. T = rozsah blatníku.

Obrázek 3

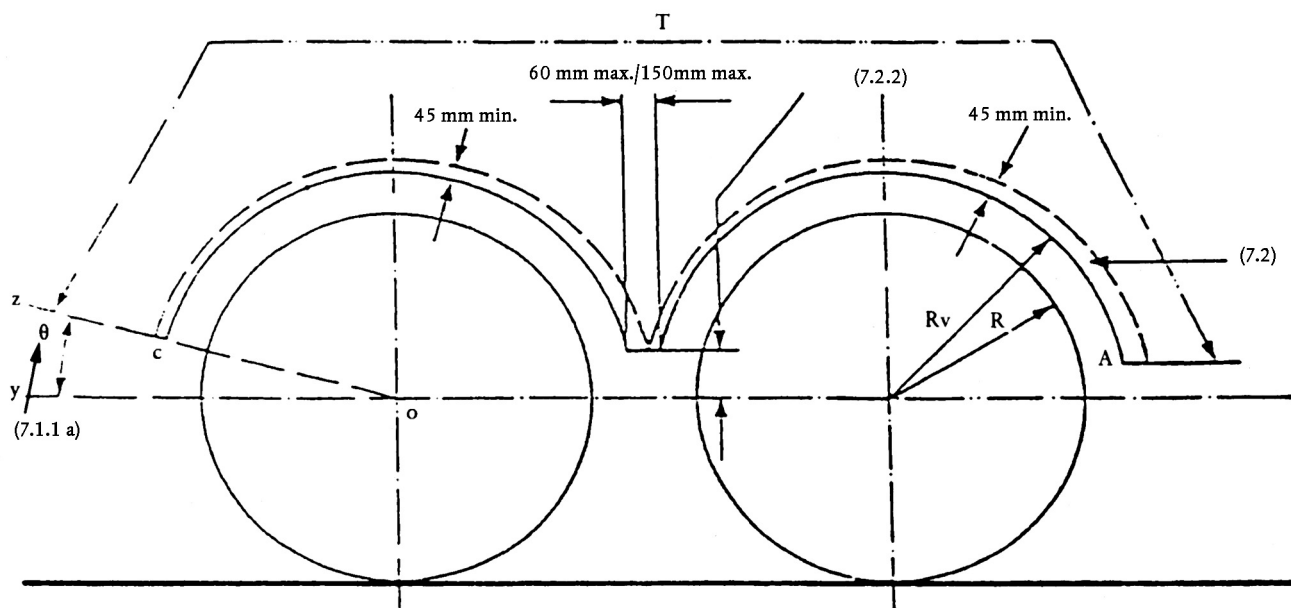
Poloha blatníku a zástěrky



Poznámka: Čísla v závorkách se vztahují k odpovídajícím bodům přílohy III.

Obrázek 4

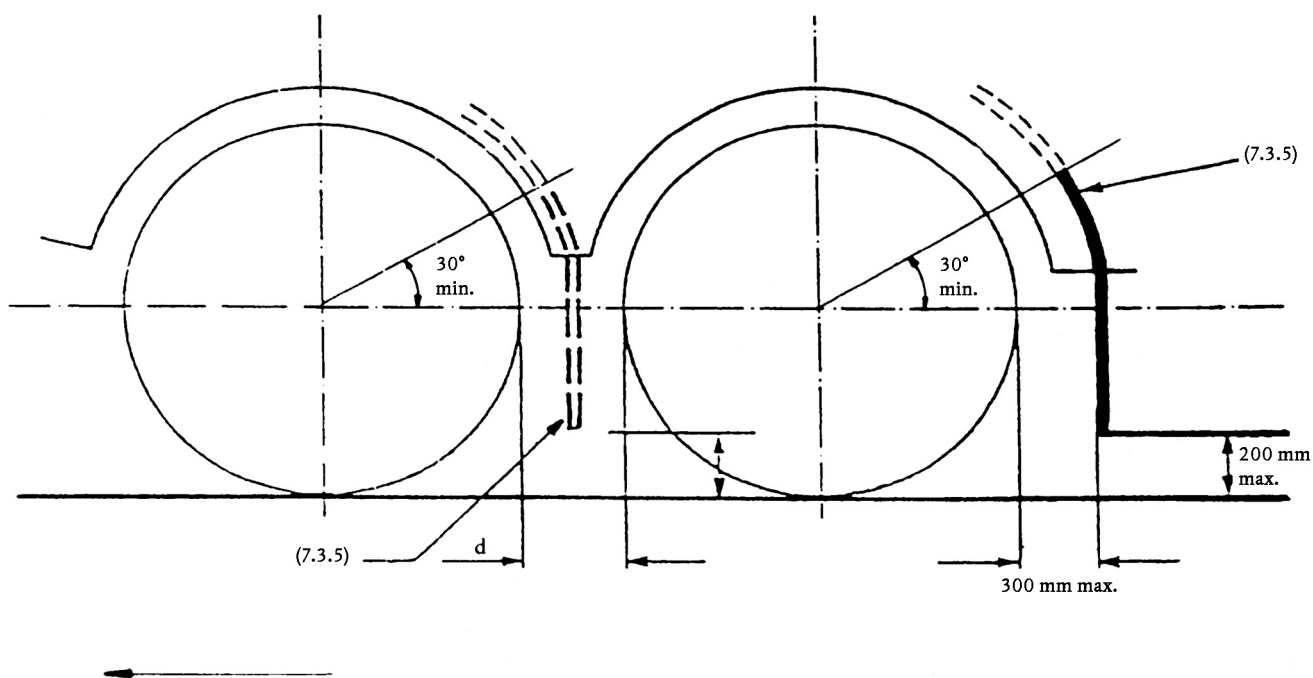
Blatníky a vnější boční kryty u řízených nebo samořízených nebo neřízených kol



a) Rozměry blatníků a vnějších bočních krytů u vícenásobných náprav

Poznámka: 1. Čísla v závorkách se vztahují k odpovídajícím bodům přílohy III.

2. T = rozsah blatníku



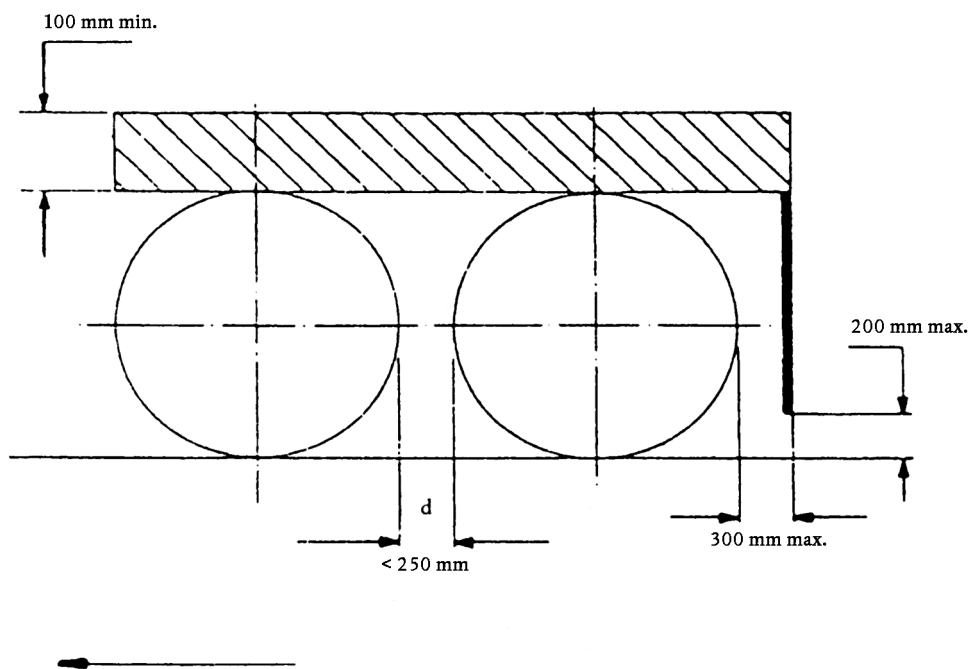
b) Poloha zařízení proti rozstřiku u vícenásobných náprav

Poznámka: Čísla v závorkách se vztahují k odpovídajícím bodům přílohy III

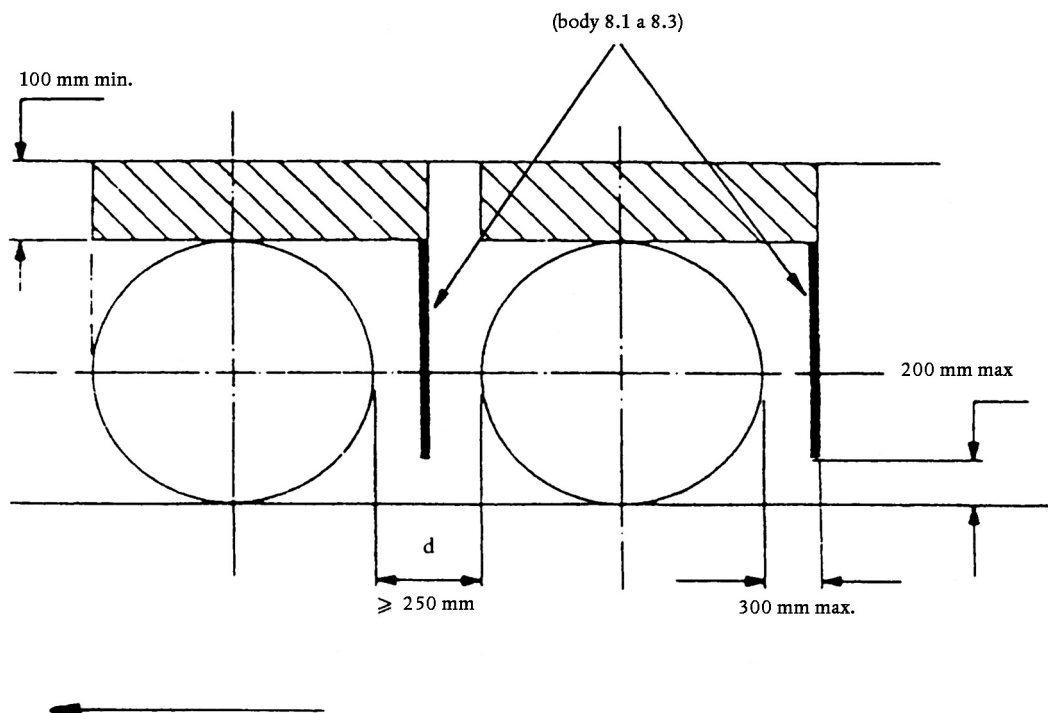
Obrázek 5

Schéma sestavy systému proti rozstříku se zařízením s pohlcováním energie u náprav s neřízenými nebo samořízenými koly

(Příloha III body 6.2 a 8)



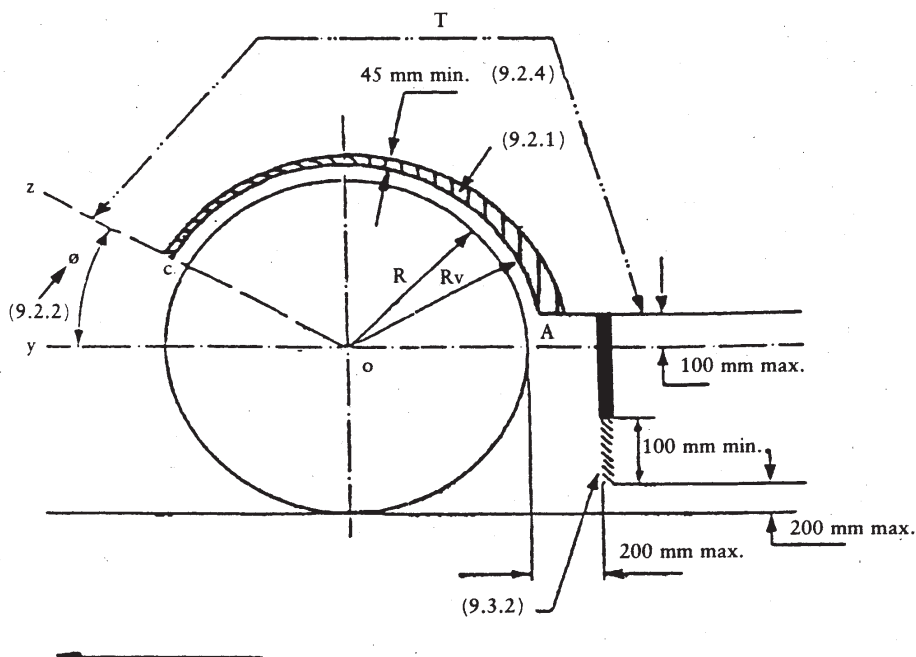
a) Vícenásobné nápravy, u nichž je vzdálenost mezi pneumatikami menší než 250 mm



b) Jednotlivé nápravy nebo vícenásobné nápravy, u nichž vzdálenost mezi pneumatikami není menší než 250 mm

Obrázek 6

Schéma sestavy systému proti rozstříku se zařízením proti rozstříku se separátorem vzduchu a vody u náprav s řízenými nebo samořízenými nebo neřízenými koly

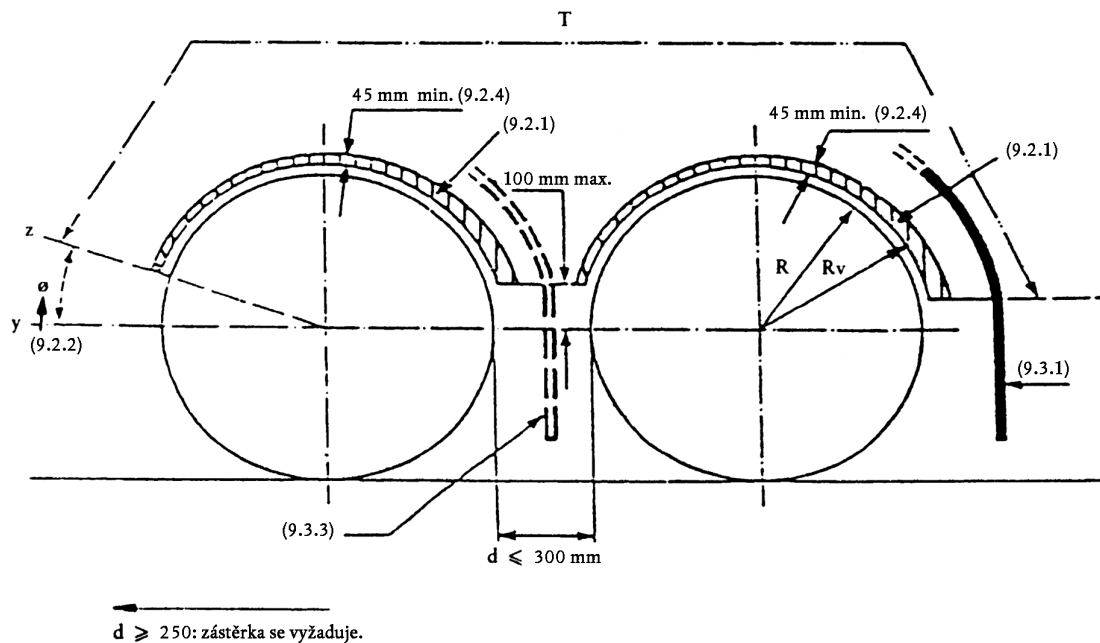


Poznámka: 1. Čísla v závorkách se vztahují k příslušným bodům přílohy III.

2. T = rozsah blatníku.

Obrázek 7

Schéma sestavy systému proti rozstříku se zařízeními proti rozstříku (blatníkem, zástěrkou, vnějším bočním krytem) u vícenásobných náprav, u nichž vzdálenost mezi pneumatikami není větší než 300 mm



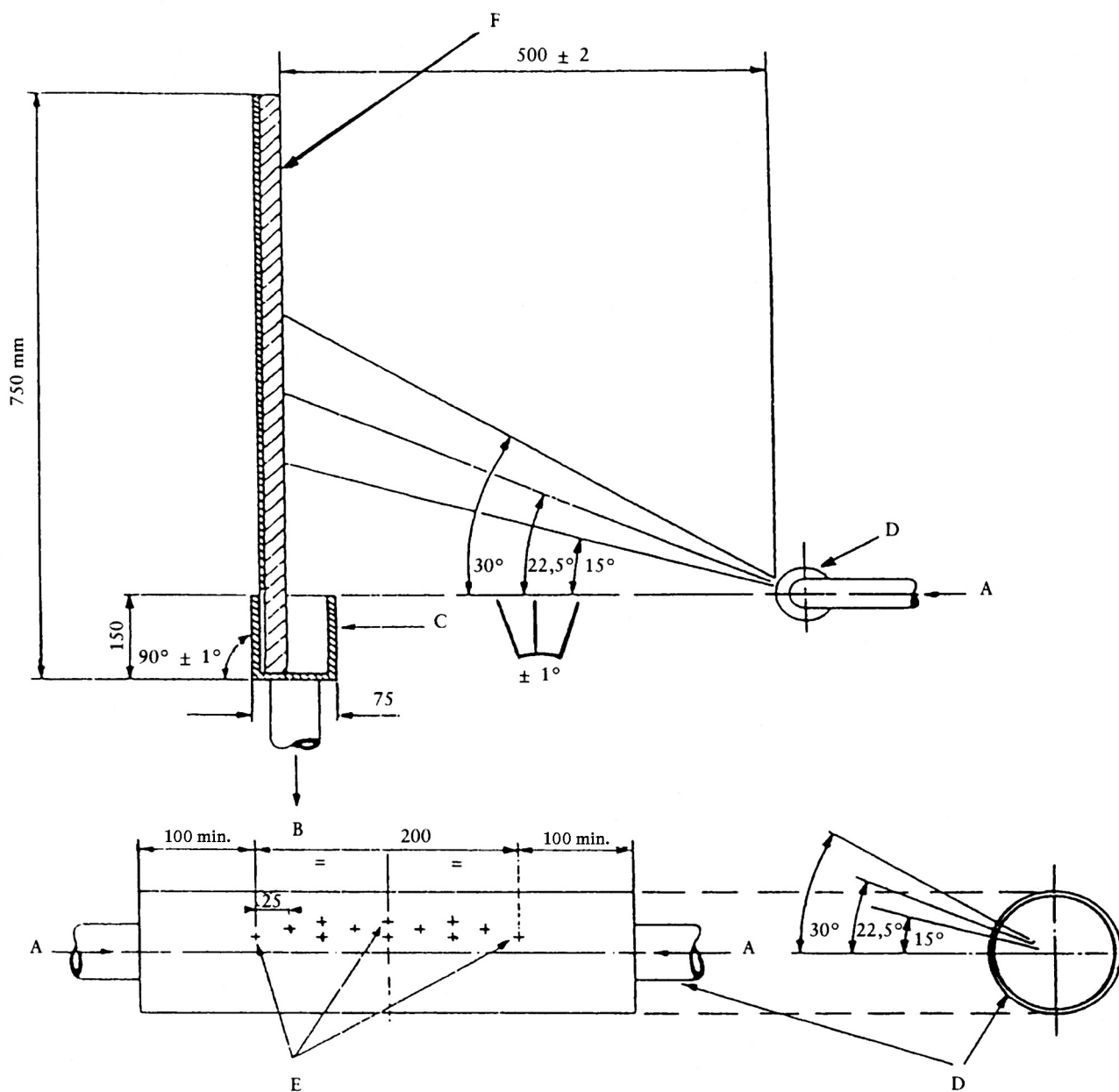
Poznámka: 1. Čísla v závorkách se vztahují k příslušným bodům přílohy III.

2. T = rozsah blatníku.

Obrázek 8

Zkušební sestava zařízení proti rozštíku s pohlcováním energie

(viz příloha II dodatek 1)



Legenda: A = přívod vody od čerpadla,

B = odtok do nádrže jímky,

C = jímka vnitřních rozměrů: délka $(500 + 5/-0)$ mm, šířka $(75 + 2/-0)$ mm,

D = tenkostěnná trubka s průměrem 54 mm,

E = 12 otvorů radiálně vyvrtaných podle nákresu s průměrem $1,68 (+ 0,025/-0)$ mm,

F = zkoušený vzorek šířky $(500 + 0/-5)$ mm.

Všechny lineární rozměry jsou uvedeny v mm.

Obrázek 9

Zkušební sestava zařízení proti rozstříku se separátorem vzduchu a vody

(příloha II dodatek 2)

